

2019

Familjepension

Trygghet till de efterlevande

Pensionskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

Pensionsskyddscentralen **Arbetspensionssystemets servicecentral**

Besöksadress:

Bokhållargatan 3, Östra Böle, Helsingfors

Postadress: 00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

Kundtjänst: 029 411 2110

Fax: 09 148 1172

Webbtjänster:

www.arbetspension.fi

www.etk.fi

Pensionsskyddscentralens broschyrer

- Pension för arbetstagare och företagare (svenska, finska, engelska)
- Flexibel ålderspension (svenska, finska)
- Familjepension (svenska, finska)
- Så här ansöker du om pension från utlandet (svenska, finska, engelska, ryska, estniska)

Broschyrerna är gratis och de kan betställas från Pensionsskyddscentralen.

Familjepension

Med familjepension ersätts den förlust av förvärvsinkomst som drabbar familjen till följd av en familjeförsörjares död. Änkor och änklingar har rätt till **efterlevandepension** och barn under 18 år har rätt till **barnpension**. Familjepension beviljas också en efterlevande registrerad partner samt förmånslåtarens tidigare make, om förmånslåtare var skyldig att betala underhåll till den tidigare maken. För att få efterlevandepension måste man ha varit gift, och sambor kan således inte få efterlevandepension.

Den efterlevande makens rätt till efterlevandepension

Om din make dör, har du rätt till efterlevandepension om du och din make **har eller har haft ett gemensamt barn**. Det krävs dessutom att ni var gifta med varandra när dödsfallet inträffade och att äktenskapet ingåtts före din make fyllt 65 år.

Om du och din make inte **har något gemensamt barn** har du rätt till efterlevandepension om alla följande villkor uppfylls:

- ert äktenskap har ingåtts innan du fyllde 50 år och din make 65 år
- äktenskapet har varat i minst fem år före makens frånfälle
- du var minst 50 år vid din makes frånfälle eller du hade fått invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller sjukpension enligt folkpensionslagen i minst tre år.

En registrerad partner har rätt till efterlevandepension under samma förutsättningar som en äkta make.

Om du är en barnlös änka född före 1.7.1950 kan du få efterlevandepension även om ert äktenskap ingåtts först efter att du fyllt 50 år. Villkoret är ändå att ert äktenskap ska ha ingåtts före 1.7.1990.

Som före detta make har du rätt till efterlevandepension om din make var skyldig att betala dig fortlöpande underhållsbidrag enligt ett myndighetsbeslut. Underhållsbidraget ska ha fastställts genom domstolens eller en socialmyndighets beslut.

Barns rätt till familjepension

Biologiska och adopterade barn **under 18 år** har rätt till barnpension efter sina föräldrar. Barnpension betalas också till den efterlevandes barn och adoptivbarn, som bodde i samma hushåll med styvmodern eller styvfadern vid tidpunkten för hennes eller hans frånfälle. Rätten till barnpension fastställs på samma sätt för ett barn till en förälder i ett registrerat partnerskap. Fosterbarn har inte rätt till barnpension.

Hur familjepensionen räknas ut

Familjepensionen beräknas utgående från förmånslåtarens pension. Om förmånslåtaren inte var pensionerad vid sitt frånfälle, räknas familjepensionen enligt den invalidpension som han eller hon skulle ha fått vid tidpunkten för dödsfallet. Familjepensionen fördelas mellan den efterlevande maken och barnen som är förmånstagare.

Efterlevandepensionens belopp

Du kan få högst hälften av din makes pension. Beloppet på din efterlevandepension påverkas av antalet barn som är förmånstagare samt din egen arbetspension. Om du ännu inte pensionerats, används som din pension den invalidpension som du skulle ha fått om du blivit arbetsoförmögen vid tidpunkten för din makes frånfälle.

Dina egna pensioner inverkar inte på beloppet på din efterlevandepension så länge som det finns barn som får barnpension i din familj. Beloppet på din efterlevandepension påverkas utöver antalet barn även av om tidigare make till förmånslåtaren är förmånstagare.

Du får efterlevandepensionen utöver dina egna pensioner och löneinkomster. I följande tabell kan du se hur din egen pension inverkar på efterlevandepensionen.

Tabellen utgår från att

- den efterlevande inte har minderåriga barn
- efterlevandepensionen före minskningen av de egna inkomsterna är 50 procent av förmånslåtarens pension
- pension inte betalas till en tidigare make.

Tabellen har beräknats enligt situationen för år 2019.

		Förmåslätarens pension																			
		200	400	600	800	1000	1200	1400	1600	1800	2000	2200	2400	2600	2800	3000	3200	3400	3600	3800	4000
Den efterlevande makens egen pension	0	100	200	300	400	500	600	710	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
	200	100	200	300	400	500	600	710	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
	400	100	200	300	400	500	600	710	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
	600	100	200	300	400	500	600	710	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
	800	54	154	254	354	454	554	664	754	854	954	1054	1154	1254	1354	1454	1554	1654	1754	1854	1954
	1000	0	54	154	254	354	454	564	654	754	854	954	1054	1154	1254	1354	1454	1554	1654	1754	1854
	1200	0	0	54	154	254	354	464	554	654	754	854	954	1054	1154	1254	1354	1454	1554	1654	1754
	1400	0	0	0	54	154	254	364	454	554	654	754	854	954	1054	1154	1254	1354	1454	1554	1654
	1600	0	0	0	0	54	154	264	354	454	554	654	754	854	954	1054	1154	1254	1354	1454	1554
	1800	0	0	0	0	0	54	164	254	354	454	554	654	754	854	954	1054	1154	1254	1354	1454
	2000	0	0	0	0	0	0	64	154	254	354	454	554	654	754	854	954	1054	1154	1254	1354
	2200	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	754	854	954	1054	1154	1254
	2400	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	754	854	954	1054	1154
	2600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	754	854	954	1054
	2800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	754	854	954
	3000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	754	854	954
3200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	754	854	
3400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	754	
3600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	654	
3800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	554	
4000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	154	254	354	454	

Barnpensionens belop

Förmånstagarnas antal inverkar på barnpensionen. Om det finns flera barn, får varje barn en egen lika stor andel av familjepensionen

Fördelning av familjepensionen mellan förmånstagarna

Antalet barn	Den efterlevande makens andel, %	Barnens andel, %
0	50	-
1	50	33
2	42	58
3	25	75
4 eller fler	17	83

Hur du ansöker om familjepension

Ansökan om **efterlevandepension** görs på blanketten för ansökan om efterlevandepension (ETK/Kela 7004r) och om **barnpension** på blanketten för ansökan om barnpension (ETK/Kela 7005r). Fyll i en egen pensionsansökan för varje barn. Du kan ansöka om familjepension med samma blankett från arbetspensionssystemet och FPA. Familjepensionsansökningsblanketterna finns på adressen www.arbetspension.fi under rubriken Blanketter. Ansökningsblanketter i pappersform fås från arbetspensionsanstalterna, FPA:s serviceställen, Pensionsskyddscentralen och LPA:s ombud, och du kan också lämna in din ansökan till samma ställen.

Du är bosatt i Finland och ansöker om familjepension från utlandet

Om förmånslåtaren har arbetat eller bott i något annat EU- eller EES-land eller i Schweiz, kan du också ha rätt till familjepension från dessa länder.

Även länder som har ingått en överenskommelse om social trygghet med Finland betalar familjepension till Finland. Finland har bilaterala överenskommelser om social trygghet med följande länder: Australien, Chile, Indien, Israel, Kanada, Kina, Sydkorea, Quebec och USA.

Samtliga överenskommelser innehåller regler om pensioner. Pensionsförmånerna bestäms ändå enligt varje lands nationella lagstiftning.

Ansökan om familjepensioner från dessa länder görs på samma ansök-

ningsblankett som ansökan om familjepension i Finland. Fyll dessutom i **bilaga U** med uppgifterna om förmånslåtarens bosättning och arbete utomlands. Fyll i bilaga U med omsorg, eftersom din rätt till pension från landet i fråga utreds på basis av uppgifterna i bilagan. Anteckna också förmånslåtarens utländska försäkringsnummer (motsvarar personbeteckningen) på bilagan. Till ansökan är det även bra att bifoga kopior av handlingar som gäller förmånslåtarens arbete utomlands, till exempel arbetsintyg.

Lämna in ansökan om utländska pensioner och bilagorna till din arbetspensionsanstalt, FPA eller Pensionsskyddscentralen. Pensionsskyddscentralen förmedlar din ansökan till förbindelseorganet i landet i fråga.

Det kan hända att familjepension inte betalas till Finland från länder med vilka Finland inte har någon överenskommelse. Det är möjligt att den nationella lagstiftningen begränsar rätten till pension eller utbetalning av pension till utlandet.

Om du ansöker om familjepension från ett land med vilket Finland inte har en överenskommelse om social trygghet, ska du själv sköta ansökan.

På Pensionsskyddscentralen får du råd om hur du ansöker om pension från utlandet och hjälp med att ta reda på kontaktuppgifter i utlandet.

Kundtjänst telefon 029 411 2110

Du är bosatt utomlands och ansöker om familjepension från Finland

Om du ansöker om familjepension som tjänats in i Finland till ett annat EU-land, EES-land, Schweiz eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet, ska du fylla i ditt bosättningslands familjepensionsansökan. Myndigheten som sköter om pensionsärenden i ditt bosättningsland förmedlar din ansökan för handläggning till Finland till FPA:s center för internationella ärenden. Centret förmedlar din ansökan om arbetspension till arbetspensionsanstalten.

Om du ansöker om finsk familjepension till ett land med vilket Finland inte har en överenskommelse, kan du ansöka om pensionen genom att fylla i Finlands nationella familjepensionsansökan.

FPA:s center för internationella ärenden ger dig råd om hur ansökan om finsk familjepension ska göras. Centret är förbindelseorgan när finsk pension ansöks från utlandet.

**Kontaktuppgifterna till centret för internationella ärenden:
telefon 020 634 0300 (från utlandet +358 20 634 0300)
och e-post inter.helsinki@kela.fi**

Familjepensionsbeslut

Du får pensionsbeslutet från förmånsåtgångens arbetspensionsanstalt. Om du har ansökt om familjepension också från FPA, får du ett separat beslut från FPA. Om du inte är nöjd med beslutet, kan du söka om ändring. Anvisningar för sökande av ändring medföljer som bilaga till beslutet.

Utbetalningen av familjepensionen

Rätten till efterlevande- och barnpension börjar från och med början av månaden efter förmånsåtgångens frånfälle. Om ansökan om familjepension fördröjs, kan du få pensionen retroaktivt för högst sex månader.

Du kan få efterlevandepension för resten av ditt liv. Arbetspensionsanstalten kan på din begäran justera beloppet på din efterlevandepension om dina inkomster ändras. Om du ingår nytt äktenskap före 50 års ålder, upphör din efterlevandepension. Då betalas du ett engångsbelopp som motsvarar tre års efterlevandepension. Däremot om du ingår ett nytt äktenskap efter att du fyllt 50 år, inverkar det inte på utbetalningen av din efterlevandepension.

Barnpension upphör när barnet fyller 18 år eller om barnet bortadopteras.

Familjepensionen betalas en gång i månaden till det konto som du uppgett i ansökan. Betalningsdagen kan variera beroende på arbetspensionsanstalt. Om du så vill betalas din familjepension till utlandet.

Betalning i ett för allt och dröjsmålsförhöjning

Om efterlevandepensionen eller barnpensionen är liten (ca 30 euro i månaden), betalas den som ett engångsbelopp.

Pensionen betalas med en dröjsmålsförhöjning om betalningen av din pension fördröjs över tre månader från ansökningstidpunkten på grund av en orsak som beror på arbetspensionsanstalten. Dröjsmålsförhöjningen beräknas för varje dag under dröjsmålstiden.

Beskattning av familjepension

Familjepensionerna utgör skattepliktig inkomst. Be om ett skattekort för pensionstagare från skattemyndigheten så snart som möjligt efter att du fått ditt pensionsbeslut, eftersom pensionsanstalten utan ett skattekort för pensionstagare innehåller 40 procent i skatt från din pension. För ditt nya skattekort behöver du pensionsbeslutet med beloppet på din begynnande familjepension samt uppgifter om eventuella inkomster under början av året, förskotts-innehållningar och avdrag. Skattemyndigheterna sänder det nya skattekortet direkt till förmånslåtarens arbetspensionsanstalt. I fortsättningen får arbetspensionsanstalten ditt skattekort direkt från skattemyndigheterna.

Annan trygghet för familjen

Utöver familjepension kan du även få andra ersättningar, t.ex. utifrån din makes eventuella livförsäkring eller en individuell pensionsförsäkring.

Om du är anhörig till en löntagare eller lantbruksföretagare som avlidit före 65 års ålder kan du ha rätt till ersättning på grundval av en grupplivförsäkring.

NÄRMARE INFORMATION ger Olycksfallsförsäkringscentralen.

Anhöriga till FöPL-försäkrade företagare har ingen motsvarande rättighet.

Du kan få efterlevandepension från FPA om du inte fyllt 65 år. FPA betalar barnpension till barn under 18 år och studerande barn i åldern 18–20 år. Närmare uppgifter om FPA:s familjepension och andra eventuella stöd som beviljas familjer får du från FPA www.fpa.fi.

FPA:s telefonnummer för pensionsrådgivning 020 692 222.

Om din make avlidit i ett arbetsolycksfall eller en trafikolycka, kan du få ersättning från arbetsgivarens försäkring för olycksfall och yrkessjukdomar eller från trafikförsäkringen för det fordon som orsakade trafikolyckan. Även en sambo kan vara förmånstagare till dessa ersättningar.

Pensionsskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

Kundbetjäning enligt tidsbokning:
www.etk.fi/kontaktuppgifter eller
telefon 029 411 2110

www.etk.fi
www.arbetspension.fi